నమ్మరానివాడు

తొమ్మిదంకణాల గారమిద్దెలో ఒకటి రెండు అరల్లో ఆముదం దీపాలు వెలుగుతున్నప్పటికీ, సుబ్బయ్య పడుకున్న చోటమాత్రం కారుచీకటిగా వుంది. జరుగుతున్నది చలికాలమైనా కిటికీలు లేని ఆ గదిలో గాలి వెచ్చగా వుంది. సుబ్బయ్య నులకమంచంపైన పడుకున్నాడు. కానీ అతడు పడుకున్నది నిద్రపోవడానికి గాదు, ఆ రాత్రి నెలాగైనా వేగించడానికి.

సుబ్బయ్య పని వూబిలో దిగబడిపోతున్నట్టుంది. దిక్కులు తోచడంలేదు. ప్రోనోటులో ముద్రవేస్తే గానీ వదిలి పెట్టనంటున్నాడు రంగయ్య. 'అలాగే వేస్తాను, తెల్లవారనీ' అన్నాడు సుబ్బయ్య. 'అబ్బే, అంతవరకూ నేనాగను, ఇప్పటికిప్పుడే ఆ పనికాస్తా పూర్తయి పోవలసిందే! కథ యిందాకా వచ్చిన తర్వాత మనిషిపైన మనిషికి నమ్మకం కుదరదు' అంటూ కిర్రు చెప్పులు వేసుకుని కరణంగారికోసం వెళ్ళాడు రంగయ్య.

సుబ్బయ్య గుండె దడదడ లాడిపోతోంది. ఈ రంగయ్య ఎంతకైనా సమర్థుడు. కరణంగారు యితడి చేతిలో కీలుబొమ్మ. ఇతడెలా వ్రాయమంటే, ఆయనలా వ్రాసేవాడు. కళ్ళుమూసుకుని ముద్రవేసేస్తే తన గతేంకావాలి? తన అలిమేలు గతేం కావాలి?

అసలు రంగయ్యకు దురుద్దేశమేగనుక లేకుంటే యితడు తెల్లవారేదాకా ఎందుకాగగూడదు? ఆ లోపల యితడి కొంపేం మునిగిపోతుంది? ఇది తన వూరుగాదు. ఇక్కడ తన మాట మాట్లాడేవారెవరూ లేరు. న్యాయంగా రెండు వందలాయాభై రూపాయలకే గనుక తన చేత ప్రోనోటు వ్రాయించుకోదలచుకుంటే, రంగయ్య ఇప్పుడిలా తొందరపడవలసిన అవసరమే లేదు.

తనకు చదువురాదు గనుక తను కళ్ళుండీ లేనివాడితో సమానం. రెండువందల యాభై రూపాయలకు బదులుగా రెండువేల రూపాయలని వ్రాసుకున్నా తనకు తెలిసి ఏడవదు. ఇంతకూ పొరబాటు తనది. రైలు దిగగానే నేరుగా యిక్కడికి రాకుండా, స్టేషను నుంచి అలాగే తన స్వగ్రామానికి వెళ్ళిపోయి వుంటే ఎంతో బాగుండేది. అప్పుడిలా చిక్కి బిక్కరించవలసిన దురవస్థ తనకు కలిగివుండేది కాదు.

సుబ్బయ్య మంచంపైన లేచి కూర్చున్నాడు. ఈ రంగయ్య ఎంతటి దౌర్జన్యానికైనా వెనుదీసేవాడుగాదు. చేయదలచుకున్న పని చేసి ముగించేదాకా యితనికి నిద్రపట్టదు. ఇక్కడ తామసిస్తూ కూచుంటే మొదటికే మోసం రావడం ఖాయం. ఎలాగైనా పారిపోవాలి. పారిపోయి ఈ రంగయ్యను దూరం నుంచీ వెక్కిరించాలి.

సుబ్బయ్య లేచి మెల్లగా ద్వారాన్ని సమీపించాడు. ఆ ద్వారం హాల్లోకి తెరచుకుంటోంది. హాల్లో నుంచి గడియవేసివున్న తలుపును తీసుకుని నడవలోకి వెళ్ళవచ్చు. నడవదాటగానే పశువుల కొట్టం. కొట్టాని కావైపున గుబురుగా పెరిగివున్న కానుగ చెట్లు. ఆ చెట్లలో నుంచి సన్నగా కలిబాట. అంతవరకూ చల్లగా జారుకోగలిగితే ఆ తరువాత అయిదే అయిదు నిమిషాల్లో రంగయ్య కళ్ళల్లో కారంగొట్టి అతడిక కనిపెట్టడానికి వీల్లేకుండా పరారీ చిత్తగించవచ్చు.

సుబ్బయ్య హాల్లో ప్రవేశించాడు. గడియతీసి తలుపు తెరిచాడు. నడవలో అడుగు పెట్టబోయాడు.

"ఎవరక్కడ? ఎవరు తలుపు తెరిచింది?" అంటూ దారి కడ్డంగా పడుకున్న రాఘవులు లేచి కూచున్నాడు.

"నే నే...న్నే నే రాఘవులూ! అలా బయటికి వెళ్ళొద్దామని...." అన్నాడు తడబడిపోతూ సుబ్బయ్య.

"ఎందుకూ! బయట పురుగూ పుట్రా వుంటాయి. వెళ్ళిపడుకో" అన్నాడు రాఘవులు.

చేసేది లేక బిక్క చచ్చిపోయిన సుబ్బయ్య కొట్టులోపలికి వెళ్ళే ఖైదీలా మళ్ళీ గదిలో ప్రవేశించాడు.

పదిపదిహేను నిమిషాలు గడచిపోయాయి. కరణంగారి కోసం వెళ్ళిన రంగయ్య యింకా తిరిగి రాలేదు. ఆలస్యం జరుగుతున్న కొద్దీ తప్పించుకుని పారిపోవడం సాధ్యమేనన్న సుబ్బయ్య ఆశ సన్నగిల్లిపోతోంది.

ఐనా మళ్ళీ యింకొకసారి చిట్టచివరి ప్రయత్నం ఒకటి చేయదలచుకున్నాడు సుబ్బయ్య.

జాగ్రత్తగా పథకం వేశాడు.

హాలు కటువైపున మిద్దెపైకి మెట్లున్న గది, దానికి కుడివైపున వంటగదీ వున్నాయి. వంటగదిలో నుంచీ పెరట్లోకి వెళ్ళగలిగితే ఆ తరువాత చుట్టుగోడను దాటడం ఒక లెక్కలోని పనిగాదు. ఆ గోడ గనుక దాటుకుంటే కన్ను పొడుచుకున్నా కానరాని కటిక చీకట్లో తనని పసికట్టడం రంగయ్య తరం గాదు.

సుబ్బయ్య హాలు దాటుకున్నాడు. వంటగదిలోకి తొంగి చూచాడు. ఆ గది గదంతా చీకటి గుయ్యారంలా వుంది. అలా వుండటం గూడా ఒకందుకు మంచిదే! పలాయన మంత్రానికి పలుకుదోడు నేస్తం గదా చీకటి!

వంటగదిలో గోడవెంబడీ పిల్లిలా ముందుకు నడవసాగాడు సుబ్బయ్య.

ఇంక నాలుగడుగుల్లో సుబ్బయ్య చేతికి తలుపు తగిలివుండేదే! కానీ ఇంతలో అతడిపాదం గదిలో పడుకున్న ముసలావిడకు తగిలీ, "ఒసే అమ్మీ! కుక్కొచ్చినట్టుంది... లే, లే... ఏదీ అగ్గిపెట్టె..." అంటూ ఆవిడ కంగారుగా లేచి. కూచోడంతో సుబ్బయ్య గుండె ఠారున నిలిచిపోయినంత పనైంది. అతడొక్కదూకుతో ప్రక్కగదిలో పడ్డాడు. అక్కడినుంచీ గాలిలా వెళ్ళి తన యథాస్థానంలో మంచంపైన కూలబడిపోయాడు.

అతడు మంచంపైన పడుకోగానే సింహద్వారం తెరుచుకుంది. మున్ముందుగా లాంతరు చేతబట్టుకున్న రంగయ్య, అతడివెంట కరణంగారు మాత్రమేగాక యింకా ఒకరిద్దరు పెద్దమనుషులు హాల్లోకి వచ్చేశారు.

సుబ్బయ్య హతాశుడైపోయాడు.

"ఎక్కడ కూచుందాం?" అన్నారు కరణంగారు.

"రండి, చెబుతాను" అంటూ రంగయ్య వాళ్ళని వెంటబెట్టుకుని పడమటింట్లోకి దారితీశాడు.

ఆ తరువాత వాళ్ళమాటలు సుబ్బయ్యకు వినిపించలేదు.

పడమటింట్లో కరణంగారిచేత రంగయ్య ప్రోనోటు 'తయారు' చేయిస్తుండగా ఇవతలివైపుగదిలో సుబ్బయ్య, అలిమేలు మాట వినివుంటే తనకీ దుర్గతి పట్టివుండేది కాదు గదా అని లోలోపల కుమిలిపోసాగాడు.

* * *

సుబ్బయ్య అతని తల్లిదండ్రులకొక్కడే కొడుకు. అతడు నిరక్షరకుక్షి గావడానికి యింతకంటే చెప్పుకోదగ్గ కారణం మరొకటి కనిపించదు. తల్లిదండ్రుల కతడిపైన చెప్పరానంత గారాము. బడికి వెళ్ళనంటే పోనీ మానేయమన్నారు. ఈ రోజు గాకపోతే రేపు చదువుకుంటాడనుకున్నారు. కానీ సుబ్బయ్యకు పదహారేళ్ళ ఈడువచ్చినప్పటికీ అతడు చదువుకోగల రేపుమాత్రం రానేలేదు!

సుబ్బయ్య చదువుకున్నాడా లేదా అన్న విషయాన్ని పట్టించుకోకుండా కాలచక్రం మళ్ళీ నాలుగయిదు మైలురాళ్ళను దాటింది. అప్పటికీ వృద్ధాప్యం ముంచుకు రావడం చేత అతడి తల్లిదండ్రులు అబ్బాయి నొక యింటివాణ్ణిచేసి కళ్ళు మూసుకుందామనుకున్నారు. అలాగే ఒక అయినింటి ఆడపడుచును తెచ్చి సుబ్బయ్యకు ముక్కుదాడు వేశారు. అంతటితో తమ కర్తవ్యం తీరిపోయినట్లు ఒకరివెనుక ఒకరుగా జగన్నాటకం నుంచి నిష్క్రమించారు.

సుబ్బయ్య తండ్రి భూదేవిని నమ్మి, తనూ తినగలిగినంత తిని, ఆశించిన వాళ్ళకూ యింతపెట్టి తన కట్టెను కడతేర్చుక పోయిన రైతు. విచారకరమైన విషయమేమిటంటే, ఈ కుమారుడికి ఆ తండ్రివల్ల కులవృత్తికూడా సంక్రమించలేదు. తీరా పెళ్ళయిన తరువాత అతడొకనాడు పొలం దున్నబోగా సూటిగా పూర్వదిశాభిముఖంగా పోవలసిన నాగలి ఈశాన్యంగా వెళ్ళింది. చిరాకుతో ఒళ్ళుమండి, ముల్లుగర్రతో గిత్తల్ని చితకబొడిచి పొలంలో కొన్ని ఘురుకోణాల్ని మరికొన్ని లగుకోణాల్నీ చిత్రించి, అసురుసురుమంటూ సుబ్బయ్య యిల్లు చేరుకున్నాడు.

"అదేమిటి మామా! అప్పుడే వచ్చేసేవు?" అంది అలిమేలు.

"నేను సేద్యం చెయ్యను" అన్నాడు సుబ్బయ్య.

"ఐతే మరేం చేస్తావు?" అంది అలిమేలు.

సుబ్బయ్య తల పైకెత్తి భార్య ముఖంలోకి చూచాడు. తనేదో ఒకటి చేయకపోతే వూరుకునేట్లు లేదే అలిమేలు.

ఏం చేయనురా భగవంతుడా అని తలపట్టుకుని కూర్చున్నాడు సుబ్బయ్య.

ఈ సందిగ్ధావస్థలో సుబ్బయ్యకు అతడి దూరపు బంధువు రంగయ్య దేవళం పేట తిరణాలలో తారసిల్లాడు.

"ఒరేయి సుబ్బయ్యా!మీ నాన్న పోయాడటగా?నువ్విప్పుడేం చేస్తున్నావు."అని పలకరించాడు రంగయ్య.

"నా ఒక్కడివల్ల సేద్యం సాగేటట్టు కనపడ్డం లేదు రంగయ్య మామా! అందుచేత యిప్పుడు నేనేమీ చేయడంలేదు" అన్నాడు సుబ్బయ్య.

"బంగారంలాంటి కుర్రాడివి! కుండల్లో గుర్రాలు తోలడమేం కర్మంరా? నా మాట విను. నేనెలాగూ నెల్లూరులో వ్యాపారం చేస్తున్నాను. నువ్వు మీ వూరి చుట్టుప్రక్కల సరుకు కొనుగోలు చేసిపెట్టు. నేను లారీలు తీసుకొస్తాను రైతులకు డబ్బు ముట్టజెప్పి సరుకు తీసుకెళ్తాను. అదేమిట్రోయ్, అలా మిణకరిస్తున్నావు. ఇందువల్ల నీకు లాభించేదేమిటనేగదూ? అదే చెబుతున్నాను. నీకు మూటకు పావలా కమీషను", అన్నాడు రంగయ్య.

సుబ్బయ్య మురిసిపోయాడు భలేభలే! తన జాతకంలో శుక్రమహర్దశ ప్రారంభం కాబోతున్నదల్లే వుంది. లేకుంటే తను తిరణాలకు వెళ్ళివుండేవాడు కాదు. వెళ్ళినా రంగయ్యే కనిపించే వుండేవాడు కాదు. కనిపించినా ఈ సలహా చెప్పి వుండేవాడు కాదు.

ఇంటికి వెళ్ళగానే భార్యను పిలిచి, సగర్వంగా ఛాతీవిరిచి "ఇదిగో అలిమేలు! నేను వ్యాపారం చేయబోతున్నాను," అన్నాడు సుబ్బయ్య.

"నువ్వా! ఏపారమా! నీ వల్ల ఏపారమేం చేతనవుతుంది మావా?" అంటూ విస్తుపోయింది అలిమేలు.

"ఇష్, వూరుకో! ఆడదానివి. నీకేం తెలుస్తుంది?" అని విసుక్కున్నాడు సుబ్బయ్య.

సుబ్బయ్య కమీషన్ వ్యాపారం చేసింది ముచ్చటగా మూడు నెలలు మాత్రమే! ఈ మూడు మాసాల్లో అతడు రంగయ్యకు వెయ్యిమూటల బెల్లం కొనుగోలు చేసిపెట్టాడు. లెక్కగట్టి చూచుకోగా తనకు రంగయ్య రెండువందలయాభై రూపాయలు యివ్వవలసినట్టు తేలింది. "తొందరేముందిలే రంగయ్య మావా! నిదానంగా యిద్దువుగానీలే" అన్నాడు సుబ్బయ్య.

సుబ్బయ్య ఎదుటివాళ్ళను యిట్టే నమ్మేస్తాడు. వాళ్ళుగూడా తననా విధంగానే నమ్మినట్లు భావిస్తాడు!

ఓరోజు రాత్రి సరుకు లారీలెక్కిస్తూ రంగయ్య "ఏమిటోయ్ సుబ్బయ్యా! నవ్వీతడ నెల్లూరు వెళ్ళొస్తావా?" అన్నాడు.

"ఓ అదెంతపని!" అన్నాడు.

"వెళ్ళి వూరికే తిరిగిరాడం గాదు. నాకింటిదగ్గర తొందర పనులున్నాయి. లేకుంటే నిన్ను వెళ్ళమనేవాణ్ణిగాను. స్టోనుహవుసు పేటలో ఒక మండివాడు మనకు డబ్బివ్వాలి. నేను చీటీ వ్రాసి యిస్తాను. చీటీ చూడగానే వాళ్ళు డబ్బిస్తారు. కానీ వాళ్ళిచ్చే డబ్బును నువ్వు భద్రంగా తీసుకరావాలి. రైళ్ళల్లో, బస్సుల్లో డబ్బు చేతబట్టుకుని ప్రయాణం చేయడమంటే నోటిమాటగాదు. ఆదమరిచావో జేబు ఖాళీ!"

పాపిష్టి మనిషి! ఆ రంగయ్య నోట్లో 'విషపల్లు' వుందో, ఏమిటో గానీ అతడన్నంత పనీ అయింది.

అప్పటికి ఎంతో నయం! మండీవాళ్ళు ప్రసుత్తం తమకు డబ్బుతో 'నిండా డిమాండు'గా వుందని, వ్రేలి ముద్ర వేయించి సుబ్బయ్య చేత రసీదు పుచ్చుకుని అయివందల రూపాయలు మాత్రమే యిచ్చి పంపారు. సుబ్బయ్య డబ్బును జాగ్రత్తగా ప్రక్కజేబులో వుంచుకుని రైలెక్కాడు. రాత్రివేళ ప్రయాణం. రైల్లో అప్పుడప్పుడూ సుబ్బయ్యకు కునుకు పట్టింది. మేలుకున్నప్పుడల్లా అతడు జేబును తడివి చూచుకున్నాడు. చూచినప్పుడల్లా డబ్బు పదిలంగానే వుంది. కానీ తీరా అతడు దిగవలసిన స్టేషను వచ్చేసింది; జేబు జేబుగానే మాయమైపోయింది.

డబ్బు పోయిందన్న దిగులు, రంగయ్య తనను వ్యాపారానికి అసమర్థుడి క్రింద లెక్కగడ్తాడేమోనన్న జంకు, ఈ దెబ్బతో తనకు రావలసిన కమీషను గూడా నట్టేట కలసినట్టేగదా అన్న నిస్పృహ - ఈ భావాల ముప్పిరిలో మనసు బేజారెత్తిపోతుండగా స్టేషనునుంచీ పదిమైళ్ళ దూరం నడిచి సుబ్బయ్య రంగయ్యతో జరిగిన వర్తమానం నివేదించుకున్నాడు.

"ఏమిటోయ్ సుబ్బయ్యా! నాతో పరాచికాలాడుతున్నావేమిటి?" అన్నాడు రంగయ్య.

"కాదు రంగయ్య మామా! దేవుడితోడు. డబ్బు పోయినమాట నిజం" అన్నాడు సుబ్బయ్య.

కానీ రంగయ్య సుబ్బయ్య గోడును వినిపించుకోలేదు. నా డబ్బు నాకక్కడ పెడ్తేగాని అడుగుదాటి కదలనివ్వనని మొండికి కూచున్నాడు.

"పోనీలే మామా! నువ్వలాగంటే నేనేం చెప్పగలను? నాకు రావలసిన రెండువందలయాభై రూపాయలు పోనీ మిగిలిన డబ్బుకు బాండు వ్రాసిస్తాను" అన్నాడు సుబ్బయ్య ఏడుపు ముఖం పెట్టి.

"ఓహో, నీ ఎత్తు అదన్నమాట! నీ డబ్బు రాబట్టుకోడానికి నువ్వీ ఉపాయం పన్నావు. అంటే ఏమిటి? నాపైన నీకు నమ్మకం లేకపోయింది. ఆ వ్రాసిచ్చేబాండేదో యిప్పుడే వ్రాసివ్వు. నేను వెళ్ళి కరణంగారిని కేకేసుకొస్తాను," అంటూ చెప్పులు తొడుక్కున్నాడు రంగయ్య.

సుబ్బయ్య తెల్లబోయాడు. ఓపినంత దూరంనుంచీ యిలా పరుగునా బారువా రావడం జరిగింది గదా, ఈ రంగయ్య తన తిండితిప్పల్ని గురించి విచారించడు. డబ్బు పోయిందంటే ఆ మాట చెవిలో వేసుకోడు. ఇదంతా తను కోరికోరి చేసిన మోసమే అయినట్టు కాస్తంతకే తనపైన కక్ష గట్టేశాడు. మనిషిని మనిషి చేరువకు దెచ్చే నమ్మకాల లంకె యింత బలహీనమైందా?

ఆ మాటకొస్తే రంగయ్య తననేనాడు నమ్మలేదేమో! ఈనాడు క్వాస్తా సందుదొరకగానే తనను పిడికిలిలో చిక్కించుకోవాలనుకుంటున్నాడేమో! ఈ రంగయ్యది కోతిపట్టు. ఒకసారి యితడిచేతిలో తగులుకుంటే, యితడు తన అంతు కనుక్కోంది వదిలిపెట్టడు...

ఏం చేయాలి? తనిప్పుడేం చేయాలి?

సుబ్బయ్య ఓ అరగంట సేపలా మంచంపైన పడుకున్నాడు. పడమటింట్లో పెద్దమనుషుల వ్రాతకోతలింకా కొనసాగుతూనే వున్నాయి. ప్రోనోటు వ్రాయడానికి అయిదునిమిషాలు పడుతుంది. లేదంటే పదినిమిషాలు. వీళ్ళింత సేపటినుంచీ యిలా చెవులుకొరుక్కుంటున్నారంటే ఏదో గూడుపుఠాణీ చేస్తున్నారన్నమాటే!... సుబ్బయ్యకు తనపైన తనకే చెప్పరానంత కోపం వచ్చింది. జరుగబోతున్నది మోసమన్న సంగతి తెలిసితెలిసీ తనిలా కాళ్ళు చేతులు ముడుచుకుని మంచం పైన పడుకుంటే ఏం లాభం? మగపుట్టుక పుట్టిన తర్వాత మనిషికి కాస్తా తెగువ వుండాలి. ఆ తెగువ లేకపోతే తీరా చేతులు కాలినతర్వాత ఆకులు పట్టుకోవలసి వస్తుంది.

సుబ్బయ్య లేచాడు. మెల్లగా పడమటింటి ద్వారం దగ్గరికి నడిచాడు. తలుపుకు చెవిఒగ్గి గుసగుసల్ని వినడానికి ప్రయత్నించాడు.

"ఇంతచేసీ వాడు గుర్తు వేయడానికి ఒప్పుకోకపోతే?..." కరణంగారి గొంతుక.

"ఇక్కడ మేం నలుగురమున్నదెందుకు? వేయకపోతే వాడిచేత వేయించడం మాచేతనౌను" ....రంగయ్య కంఠం.

సుబ్బయ్య ఒక క్షణం భయంతో బిర్రబిగుసుకుపోయాడు. కరణంగారు వ్రాసి ముగించింది ప్రోనోటో, కాక అడమాన పత్రమో, లేక మరొకటో తనకు తెలియదు. వాళ్ళు వేయమన్న చోట తను గుర్తు వేయలేడు. వేయకుంటే. వాళ్ళు వూరుకోరు. తన ఒళ్ళు హూనం చేసైనా రంగయ్య అతడి కార్యం నెగ్గించుకుంటాడు.... సుబ్బయ్య ఒకసారి ఏడుకొండలవాడిని తలచుకున్నాడు. ధైర్యం తెచ్చుకున్నాడు. ఒకటి రెండు క్షణాలు ఆలోచించాడు. చరాచరా హాలు దాటాడు. మిద్దె మెట్లెక్కాడు. మంచు పడుతుండడం వల్ల పైన ఎవరూ పడుకోలేదు. మిద్దెపైన నిల్చుని సుబ్బయ్య చుట్టూరా కలయపరికించాడు.

పెరటివైపున గోడకు రెండు గజాల దూరంలో ఓ కసువువామి వుంది. ఇప్పుడాలోచిస్తూ కూచోడాని కెడములేదు. అతడు పిట్టగోడపైకెక్కి కుప్పించి వామిపైకి దూకాడు. మదురుబండను ఊతగా పట్టుకుని చుట్టుగోడను అవలీలగా దాటేశాడు. పరుగు లంకించుకున్నాడు.

అప్పటికి అర్ధరాత్రి దాటింది. చీకటి దట్టంగా వుంది. సుబ్బయ్య వీధి వెంబడి పరుగెడుతున్నాడు. వీధి అరుగులతో సహా నిర్జనంగా వుంది. ఊరు నిశ్శబ్దంగా వుంది. కానీ ఈ కుక్కలకేం పోయేకాలమో, అవి తమ పుట్టి మునిగినట్టు మొరగసాగాయి!

కుక్క అకారణంగా మొరగదన్న విషయాన్ని బాగా గుర్తెరిగిన జాగ్రత్తపరులు కొందరు తలుపులు తెరుచుకుని ఈవలికి వచ్చారు. వాళ్ళల్లో కొందరి పిల్లి కళ్ళకు ఆ చీకటిలో పారిపోతున్న మనిషి కనిపించనే కనిపించాడు.

వెంటనే వాళ్ళు 'దొంగ, దొంగ' అని కేకలు పెట్టేశారు.

ఊరి పొలిమేర దాటుతున్న సుబ్బయ్యకు గూడా ఈ గోల అస్పష్టంగా వినిపించింది.

రాళ్ళూ, రప్పలూ ముండ్లూ, గుండ్లూ అని చూడకుండా సుబ్బయ్య చీకటిని దూసుకుంటూ ముందుకు పారిపోతున్నాడు.

కానీ యెంత దూరమని అలా పరుగెత్తగలడు సుబ్బయ్య! డబ్బు పోగొట్టుకున్న తర్వాత అతడు పచ్చి మంచినీళ్ళు త్రాగలేదు. రాత్రి రంగయ్య పుణ్యమా అని పస్తే పడుకున్నాడు. కడుపులో కొక్కులు త్రవ్వుతున్నాయి. కాళ్ళు గాలిలో తేలిపోతున్నాయి...

సుబ్బయ్య వెనుదిరిగి చూచాడు.

లాందర్లు తరుముకొస్తున్నాయి.

* * *

ఏతద్విధంగా ఆరోజు రాత్రి మలికోడి కూసేదాకా రంగయ్య పరివారానికీ, సుబ్బయ్యకూ పరుగుపందెం కొనసాగింది.

నలుగురూ నాలుగు మూలలనుంచీ కుందేలిని వలలోకి పరవ దోలినట్లుగా పైకొచ్చేసరికి సుబ్బయ్య ఆశ వదులుకుని రోడ్డువార వేపచెట్టు క్రింద కుప్పగూరలా కూలిపోయాడు.

''పట్టుకోండి. పెడరెక్కలు విరిచి కట్టండి'' అంటూ వెనుకవైపు నుంచి హుకూమిచ్చాడు రంగయ్య.

"నన్ను కొట్టండి. కొయ్యండి. ఏమైనా చేయండి. కాగితంపైన ముద్రమాత్రం వేయను" అన్నాడు సుబ్బయ్య.

"ఎందుకు వేయవు? నా డబ్బు దిగమింగేసి కూచుందామనుకున్నావట్రా దొంగ వెధవా!" అని గర్జించాడు రంగయ్య.

ఇంకతను చెప్పవలసిందేమీ లేనట్టు సుబ్బయ్య మౌనం వహించాడు.

"ఇంకా చూస్తున్నారా! పట్టుకోండి. వ్రేలికి కందెన పూయండి" అంటూ జేబులో నుంచీ కాగితాన్ని పైకితీశాడు రంగయ్య. ఒక్కుమ్మడిగా రంగయ్య అనుచరులు సుబ్బయ్యపైన పడ్డారు. ఇద్దరు అతడి కాళ్ళను కదలకుండా పట్టేశారు. ఇద్దరు అతడి చేతుల్ని నొక్కేశారు.

సుబ్బయ్య గింజుకున్నాడు. ఎలుగెత్తి అరిచాడు. బొటన వ్రేలికి కందెన పూయడానికి వీల్లేకుండా వ్రేళ్లను గట్టిగా ముడుచుకున్నాడు.

"మక్కెలు విరగదన్నండి. చితకపొడవండి. చావకొట్టండి" అంటూ వుత్తరువులు జారీచేస్తున్నాడు రంగయ్య.

ఇంతలో "ఆగండాగండి! ఏమిటి గొడవ?" అంటూ అక్కడో పెద్దమనిషి ప్రత్యక్షమయ్యాడు.

అతడు మల్లెపువ్వులాంటి దువ్వలువ కట్టుకున్నాడు. పైన పొడుగాటి జుబ్బా వేసుకున్నాడు. ఉలన్ స్వెట్టర్ తొడుక్కున్నాడు. తలకు మఫ్లర్ చుట్టుకున్నాడు. గాంభీర్యం వుట్టిపడుతున్న వేషభాషలతోనూ, హావభావాలతోనూ అతడలా ముందుకు వచ్చేసరికి రంగయ్య మనుషులు సుబ్బయ్యను వదిలిపెట్టి కాస్త దూరంగా జరిగారు.

"మధ్యలో నువ్వెవడివి? ఇతడు నా సొమ్ము ఎగ్గొట్టి పారిపోతున్నాడు" అన్నాడు రంగయ్య.

"పారిపోతుంటే? నువ్వెళ్ళి కోర్టులో దావా వేసుకో! అంతేగానీ యితనిపైన దౌర్జన్యం చేయవచ్చునని నీకు రూలెక్కడుంది?" కటువుగా ప్రశ్నించాడు పెద్దమనిషి.

రంగయ్య మెత్తబడ్డాడు. "అది గాదండీ! వీడి పైన నమ్మకం పెట్టి నెల్లూరికి పంపాను. డబ్బు తీసుకొస్తుండగా వీడికి పెడబుద్ధి పుట్టింది. ఎక్కడో భద్రపరిచేసుకుని, జేబు కొట్టేశారని నాకో కట్టుకథ చెబుతున్నాడు..." అంటూ సంజాయిషీ చెప్పుకోవడానికి ప్రయత్నించాడు.

"కట్టు కథ అని నువ్వనుకుంటున్నావు. కానీ అది ఎందుకు నిజమే కాగూడదు?"

"ఐతే, నా డబ్బుకు యితడి పూచీ లేదంటారా మీరు?"

"ఉంటే నయాన వసూలు చేసుకో!"

"నయంగా యివ్వకపోతే?"

"కోర్టుకు వెళ్ళు."

రంగయ్యకు ఒళ్ళు మండింది. అతడా పెద్ద మనిషివైపు చురచుర చూశాడు. ఇతగాడు తన ఎత్తుల్ని సాగనిచ్చేటట్టు లేడు. పైగా భళ్ళున తెల్లవారి పోయింది. ఇలాగే మరికొంత సేపిక్కడ రచ్చ జరిగితే ఒకరొకరుగా మనుషులు గుమిగూడిపోయే అవకాశముంది.

కోరలు వూడిన నాగుపాములా బుసలుకొడుతూ రంగయ్య తన సహచరులకు సైగ చేసుకుని తిరిగి చూడకుండా స్వగ్రామానికి దారితీశాడు.

"బాబ్బాబూ! తమకు పదివేలు దండాలు. మీ మేలు నే నీ జన్మలో మరిచిపోను" అంటూ చేతులు జోడించాడు సుబ్బయ్య.

"వీడెవడో జీడిబంకలాంటి మనిషిలా వున్నాడు. చూచి చూచీ నువ్వు వీడికి సరైన శాస్తి చేశావల్లే వుంది! వెధవ ఏడ్చి చావనీ" అన్నాడా పెద్దమనిషి!

"అయ్యయ్యో, మీరూ అలాగే సెల విస్తున్నారేమిటి బాబూ! భగవంతుడి సాక్షిగా చెబుతున్నాను, డబ్బుపోయిన మాట నిజం. నేనే పాపమూ ఎరుగను" అన్నాడు సుబ్బయ్య.

పెద్దమనిషి తేలిగ్గా నవ్వేశాడు. "ఇదిగో అబ్బాయ్! అతగాడికి బెబ్బెబ్బె అన్నట్టుగా నువ్వు నాకూ బెబ్బెబ్బే అంటున్నావు. వద్దు. నే నావులిస్తే ప్రేగులు లెక్కబెట్టేవాణ్ణి. ఇంతకూ నువ్వు చేసిన పని తప్పని నేను చెప్పడం లేదు. లోకంలో అలాటి యివ్వని మొండివాళ్ళున్నంతవరకూ నీలాంటి విడువని చండిగాళ్ళు గూడా వుండి తీరవలసిందే! పోనీలే, యిప్పుడీ సోదె నా కెందుకు? నేను నీకు మేలు చేసినట్టు నువ్వే ఒప్పుకున్నావు. ఎప్పటికప్పుడు ఉపకారానికి ప్రత్యుపకారం చేయడం మంచిది! పెద్దలు ఋణం

వుంచుకోగూడదన్నారు. తరువాత నీ యిష్టం. మేలు చేయడం మన వంతు. ఆ మేలును ఎదుటివాడు మనసులో వుంచుకున్నాడా, మంచిదే! ఉంచుకోలేదా, పోనీ – ఎవడి పాపాన వాడే పోతాడు!"

సుబ్బయ్య కాసేపు నిర్విణ్ణుడై పోయాడు. ఆ పిమ్మట మెల్లగా తేరుకుని చిల్లర ఖర్చులకని చొక్కా పై జేబులో వుంచుకున్న ఒక్కగా నొక్క రెండు రూపాయల నోటును తీసి ఆ పెద్ద మనిషికి సమర్పించుకుంటూ "తమ దయ! కొండంత దేవుడికి కొండంత పత్రి దొరుకుతుందా బాబూ! నాకు సెలవిప్పించండి" అన్నాడు.

♦ ఆంధ్ర సచిత్ర వార పత్రిక - 1958 ♦